

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys laiksi perusopetuksen muuttamisesta, pykälät ja sisältö (arviointi, osaamisen vahvistaminen) VN/20544/2025

Sivistyslautakunta 24.02.2026
58/12.00.01/2026

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee muutoksia perusopetuslakiin oppilaan arvioinnin, vähimmäisosaamisen ja vuosiluokalta toiselle etenemisen yhdenmukaistamiseksi. Tavoitteena on vahvistaa hallitusohjelman mukaista osaamistakuuta ja lisätä arvioinnin valtakunnallista yhdenvertaisuutta.

Arvioinnin linjaukset perustuvat opetussuunnitelman perusteisiin. Arviointi sisältää oppimisen ja osaamisen arvioinnin sekä työskentelyn arvioinnin osana oppiaineita. Käyttäytyminen arvioidaan erikseen. Kriteerien ja käytäntöjen tulkinta vaihtelee kunnittain, mikä aiheuttaa eroja arvosanoihin ja jatko-opintoihin hakeutumisen edellytyksiin.

Karvin (kansallinen koulutuksen arviointikeskus) arviointien mukaan oppimistulokset ovat heikentyneet ja koulujen väliset erot arvosanoissa ovat kasvaneet. Samalla osaamistasolla olevat oppilaat saavat eri kouluissa huomattavasti poikkeavia arvosanoja. Arvosanainflaatiota esiintyy, ja esimerkiksi heikko lukutaito ei aina estä etenemistä alkuopetuksessa. Karvi korostaa valtakunnallisen vähimmäisosaamisen tarpeellisuutta.

Lakiesityksen keskeinen sisältö:

- Arvioinnin periaatteet ja rakenne nostetaan lain tasolle.
- Arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen ja työskentelyyn; käyttäytyminen arvioidaan erillisenä.
- Arvioinnin tulee olla yhdenvertaista, monipuolista ja tavoitteisiin perustuvaa.
- Vuosiluokalta siirtyminen edellyttää tavoitteiden hyväksyttyä saavuttamista; erillinen näyttömahdollisuus säädetään laissa.
- Lakiin lisätään uudet pykälät arvioinnista päättämiseen (22 a §) ja todistuksiin (22 b §).
- Opetushallitus määrittelee vähimmäisosaamisen ja tarkennetut arviointikriteerit vuosiluokittain.

Uudistus vahvistaa arvioinnin yhdenvertaisuutta, selkeyttää etenemisperiaatteita ja parantaa päättöarvosanojen vertailtavuutta. Kuntien paikallisen opetussuunnitelmatyön tarve vähenee, ja opettajien arviointityö saa selkeämmän normipohjan.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Marko Lipponen, sähköposti
marko.lipponen(@)mantsala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyynnön perusopetuksen lain muuttamisesta ja päättää, että lakiesityksestä ei anneta lausuntoa.

Päätös